

УДК 334.764:330.342.3

EXPERIENCE IN CENTRALIZED DEVELOPMENT AND MANAGEMENT OF TOURISM AND RECREATION CLUSTERS IN THE ARAB STATES OF THE PERSIAN GULF**ДОСВІД ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ КЛАСТЕРІВ ТУРИЗМУ І РЕКРЕАЦІЇ АРАБСЬКИХ ДЕРЖАВ ПЕРСЬКОЇ ЗАТОКИ****Maslihan O.O / Маслиган О. О.,***PhD in Economics, Associate Professor of Tourism and Geography /**к. е. н., доцент кафедри туризму і географії,**ORCID ID: 0000L0002L8465L548X***H. Mashika / Машіка Г. В.***Doctor of Science in Geography, Associate Professor of Tourism and Geography. /**д. геогр. н., доцент кафедри туризму і географії**ORCID ID: 0000L0001L6063L5823**Mukachevo State University**Uzhgoroska 26, Mukachevo, Zakarpatsk oblast, 89600**Мукачівський державний університет ,**Ужгородська 26, Мукачево, Закарпатська область, 89600*

Анотація. Метою дослідження є вивчення досвіду стрімкого розвитку кластерів туризму і рекреації, що наявний у арабських державах Перської затоки. Основними результатами дослідження є наведений аналіз досвіду управління розвитком кластерів туризму і рекреації арабських держав Перської затоки, з погляду перспектив швидких кластерних трансформацій регіональної економіки. Авторами констатовано, що цей процес може бути більш ефективним, якщо підтримуватиметься харними сервісами. Для України, де активно ідуть реформи з децентралізації, зокрема, створюються нові об'єднані громади, хмарні сервіси здатні не тільки створити інфраструктуру для зберігання даних необхідних для розвитку регіональних стратегій розвитку кластерів та забезпечення системного опису їх діяльності. У хмарному сервісі кластеру можливо зменшити некеровані процеси, щодо яких неможливо змінити їх спрямованість і характер.

Ключові слова: кластер туризму і рекреації; арабські країни Перської затоки, структурний дисбаланс, учасники кластерів, хмарний сервіс.

Вступ.

Досвід стрімкого розвитку кластерів туризму і рекреації наявний у арабських країнах Перської затоки (зокрема, у: Бахреїні та Омані). У цих країнах розвиток туристичних кластерів став одним з базових завдань трансформації нафтової економіки у «не нафтове» індустріальне господарство. Потреба у таких трансформаціях пов'язана з довгостроковими наслідками «Арабської Весни», а також поступовим виснаженням запасів нафти. Серед інших факторів, які сприяли розвитку кластерів туризму, в окреслених країнах, є наступні: значний структурний дисбаланс в суспільно-державному устрої; соціально-економічний дисбаланс і розшарування на дворівневому ринку праці; унікальні системи централізованого управління кластерами, що реалізуються через хмарні сервіси. З 90-х р. започатковано активний процес реструктуризації економік арабських держав Перської затоки. В результаті роботи форуму цих країн (Дубаї, 2000 р.), були сформовані наступні етапи реструктуризації територіальних та галузевих структур за 1980-2000 рр., це: прагнення країн до

реформ, що можуть розширити промислово-економічну базу; прагнення країн до зниження залежності від нафтогазових доходів; досягнення ефективної реструктуризації галузевих та територіальних структур, з метою мінімізації потенційних ризиків в сфері внутрішньої безпеки; прагнення країн до реалізації інноваційної кластерної моделі реструктуризації галузевих та територіальних структур, започаткований з 2000-х р.

1. Досвід кластерного розвитку курортних кластерів Султанату Омана.

До 2012 р. в Султанаті Оман було створено 3 турисько-рекреаційних кластери, відповідно до загального мастер-плану по султанату), а саме [3, с. 331]: 1) туристичного кластеру "Маскат" ТР ВЕЗ «Бандар», який запланований до запуску на 2021 р. У кластер з 2015 р. включені проекти дайвінгу та екстремального туризму Фахал та пляжного туризму ТР ВЕЗ "Шатти-аль-Курум»; 2) «Вахиба» (район Рамлат-ель-Вахиба, 180 км з півночі на південь і 80 км зі сходу на захід, загальна площа становить 12 500 км²), повноцінний запуск проекту планується на 2026 р.; 3) "Салала", у якій з 2019 р. об'єднано суб'єктів туристичного бізнесу в м. Салала. Окреслений кластер планується до запуску у 2027 р. для туристів з сусідніх країн Перської затоки на сезон дощів, т. е. влітку; 4) "Низва", у який з 2012 р. увійшла діюча ТР ВЕЗ «Биркат-Ель-Муз» (один з районів м. Низва). Сюди до 2026 р. планується включити проекти "Ель-Джеббель Ель-Ахдар". Специфічним є те, що міністерство туризму вивчає всі міста султанату і організуємо майстер-план розвитку туристичних кластерів по султанату і по кожному місту і провінції. Для кожного кластеру міністерством туризму розгорнуто приватну хмару. Приватна хмара фізично розташовується в державному, локальному центрі обробки даних та використовується учасниками кластеру. Міністерство туризму у хмарі впливає не керовані процеси розвитку кластерів, розробляє та впроваджує моделі трансформації некерованих процесів у керовані. Створення кластерів здійснюється за наступною специфікою: основою є державно-приватне партнерство (далі – ДПП); основою формування мережі кластеру на горизонтальному рівні та мережі підтримки є системи такафула; формування організаційної структури управління кластером здійснюється централізовано Комісією з приватизації та партнерства; інтегрування зусиль для забезпечення життєстійкості та сталості функціонування кластеру здійснює керівництво Оману [4]; тактичне керування кластером здійснюється Комісією з Приватизації і Партнерства.

Використання моделі централізованого створення та управління розвитком кластерів вже забезпечило позитивні результати. За більшістю кластерів Султанатом Оман профінансовано будівництво інженерної інфраструктури та комунікацій.

2. Досвід кластерного розвитку курортних кластерів Королівства Бахрейн.

До 2014 р. у королівстві Бахрейн було створено "пілотний проект" курортного кластеру на базі о. Ситра та о. Мьянма, що об'єднаний з о. Ситра автомобільним мостом Косве. З 2019 р. почате створення курортного кластеру у Манамі, де планується включити не тільки м. Манама, але і прибережну зону

Corniche на о. Аль-Дар, пляж Al Zallaq, Sheiks beach. Наразі, кластерне середовище єдиного діючого кластеру Ситра ґрунтується на синергетичній взаємодії готельних мереж, профільних лікувальних установ, пляжних клубів та підприємства громадського харчування, що за угодою з королівством (угода про ДПП) знаходяться на території невеликих населених пунктів - Вадьян, Харидж, Маргубан, Карайя, Махаза, Суфан і Абул Айіш. Базова вимога участі в кластері - міграція в хмару, яка однак може бути повною або частковою з залежності від обраних типів хмарних послуг [3].

Уряд Королівства Бахрейн для всіх міст, що є частиною кластеру має майстер-план розвитку, згідно з яким до 2026 р. заплановано: будівництва водних парків; підводні тематичні парки; повна цифровізація із значним асортиментом доступних послуг для малого бізнесу. З початку реалізації проекту вже введені в експлуатацію водні парки Вадьян, Харидж, Маргубан, відкрито підводні тематичні парки Суфан і Абул Айіш [3, с. 335]. Управління та створення кластерів здійснюється за наступною специфікою: основою визначення моделі кластера є ДПП; основою формування мережі кластеру на горизонтальному рівні та мережі підтримки є системи такафула; формування організаційної структури управління кластером здійснюється управлінням по туризму; інтегрування зусиль для забезпечення життєстійкості та сталості функціонування кластеру здійснює генеральний директор управління по туризму та управління з питань культури та старожитностей Бахрейну.

Висновки.

Аналіз досвіду управління розвитком кластерів туризму і рекреації арабських держав Перської затоки, з погляду перспектив швидких кластерних трансформацій регіональної економіки дозволяє констатувати, що цей процес може бути більш ефективним, якщо підтримуватиметься харними сервісами. Ці сервіси досить ефективні, оскільки формують дані щодо діяльності кластерів, що підлягають та не підлягають управлінню.

Література:

1. Bahrain government Oman, official website. Available at: www.bahrain.gov.bh (accessed 06.05.2020).
2. Cooperation Council for the Arab States of the Gulf, official website. Available at: https://en.wikipedia.org/wiki/Cooperation_Council_for_the_Arab_States_of_the_Gulf (accessed 06.05.2020).
3. Li Jong (2019) Analysis of financial statements of tourism and recreation sectors of the world economy: additional disclosures, The materials of report.: Ernst & Young, pp. 614.
4. Ministry of Commerce and Industry of the Sultanate of Oman, official website. Available at: <http://www.mocioman.gov.om/> (accessed 12.05.2020).

Abstract.

Introduction. The purpose of the study is to examine the experience of the rapid development of tourism and recreation clusters in the Arab Gulf States. The main findings of the study are a systematic analysis of the experiences in managing the development of tourism and recreation clusters in the Arab States of the Persian Gulf from the perspective of the rapid transformation of the regional economy into clusters. The author analysed the experience of the cluster development of the resort clusters of the Sultanate of Oman and experience in the cluster development of the Kingdom of Bahrain resort clusters.

Sultanate of Oman's Spa Cluster Development Experience. For Ukraine, elements of the cluster tactical management system are interesting enough

Experience in the cluster development of the Kingdom of Bahrain resort clusters. Ukraine is interested in the experience in the development of the organizational structure for cluster management and integrating efforts to ensure the resilience and sustainability of the cluster.

The conclusions. The study was conducted from the perspective of the rapid cluster transformation of the regional economy. Analysis indicates that clustering can be more effective if supported by cloud services. These services are quite effective because they generate data on the activities of the clusters that should and should not be managed. For Ukraine, where decentralization reforms are being actively pursued, in particular, new integrated communities are being created, in accordance with the Law of Ukraine «On voluntary association of territorial communities» Cloud services can not only provide the infrastructure for storing the data needed for the development of regional cluster development strategies and provide a systematic description of cluster activities. In a cloud, it is possible not just to identify well-managed cluster development processes (which are subject to change because of their perceived influence on them), but to significantly reduce unmanageable processes in which their direction and character cannot be changed. This is important, as the balance between these processes is the basis for more effective management within the associations of territorial communities and the regional management of tourism, recreation and resorts.

Key words: Tourism and Recreation Cluster; Arab Gulf States, structural imbalance, cluster members, cloud services.

References.

1. Bahrain government Oman, official website. Available at: www.bahrain.gov.bh (accessed 06.05.2020).
2. Cooperation Council for the Arab States of the Gulf, official website. Available at: https://en.wikipedia.org/wiki/Cooperation_Council_for_the_Arab_States_of_the_Gulf (accessed 06.05.2020).
3. Li Jong (2019) Analysis of financial statements of tourism and recreation sectors of the world economy: additional disclosures, The materials of report.: Ernst & Young, pp. 614.
4. Ministry of Commerce and Industry of the Sultanate of Oman, official website. Available at: <http://www.mocioman.gov.om/> (accessed 12.05.2020).

Статья отправлена: 02.06.2020 г.
© Маслиган О.О., Машіка Г.В. .

УДК 159.922.76

EXISTENTIAL LONG STUDY RESEARCH OF THE RELATIONSHIP OF CULTURE AND NATURE**ЭКЗИСТЕНЦИАЛЬНОЕ ЛОНГИТЮДНОЕ ИССЛЕДОВАНИЕ ВЗАИМОСВЯЗИ КУЛЬТУРЫ И ПРИРОДЫ**

Kotlyarova E.A./Котлярова Е.А.

ORCID: 0000-0003-4790-3699

Don State Agrarian University,

Rostov Region, Persianovsky village, Krivoshlykova St., 24, 346493

Аннотация В работе рассматривается экзистенциальный подход в исследовании жизни детей с родовыми травмами, история начала исследования, используемая методология, наблюдения. Методика исследования была представлена профессиональному сообществу на втором всемирном Конгрессе по экзистенциальной терапии (Буйнос-Айрес, Аргентина) и получила положительное заключение.

Ключевые слова: родовая травма, ребенок, четыре измерения бытия, физический мир, социальный мир, личный мир, духовный мир, принятие возможностей и ограничений.

Вступление.

Экзистенциальное лонгитюдное исследование взаимосвязи культуры и природы проводится как наблюдение жизни людей с родовой травмой, начиная с детства. Исследование предполагает встречи с детьми с интервалом 2-3 года.

Термин, принятый в исследовании, - «родовая травма», объединяет нарушения целостности и расстройства функции тканей и органов ребёнка, возникшие во время родов.

«Родовые повреждения могут возникнуть и нередко возникают в процессе родов, считающихся обычными, нормальными, физиологическими.» [3, с.33]. Наше внимание — это дети, которые при рождении вместе с жизнью получили и физические нарушения различной степени.

Основной текст

Методология исследования основывается на экзистенциальном подходе, предложенном экзистенциальным терапевтом Эмми ван Дорцен (Великобритания). «Традиционно экзистенциальные измерения представляются в виде тройки, включающей физическое, социальное и личное измерения, которые как правило называются по-немецки Umwelt, Mitwelt и Eigenwelt (Бинсвангер, 1946, Босс, 1963). Бубер (1923), Ясперс (1931,1951) и Тилих (1952) вводят четвертое, духовное измерение, или Uberwelt; его нужно учитывать и прояснять (ван Дорцен-Смит, 1984)». [1, с.70]. Исследование представляет собой изучение жизни ребёнка с родовой травмой на языке четырех измерений бытия.

ФИЗИЧЕСКИЙ МИР. Из всех четырех физический мир является самым фундаментальным. Так как в исследовании у детей имеется родовая травма, физические нарушения, то есть предположение, что физическое измерение бытия имеет для них очень большое значение.

Развитие травмы предполагает разные варианты: нивелировалась; осталась

без явных изменений; усугубилась дополнительными факторами.

Осложнения часто бывают при отсутствие своевременного лечения, когда родители не предавали значения симптомам, столкнулись с болезнью при проявлении поздних выраженных отклонений в развитии ребёнка. Итак, проводя исследование, составляем некую карту мира ребёнка.

При исследовании важно отношение ребенка к своей болезни, к ограничениям и к возможностям, к окружающему его пространству, к его организации, к эстетике, к комфорту, удобствам и неудобствам. Важно, как выглядит организованная для него среда. Серьезные психологические трудности возникают в семьях, где дети болеют тяжелыми хроническими или неизлечимыми заболеваниями.

СОЦИАЛЬНЫЙ МИР. «Многие клиенты испытывают трудности, связанные с существованием в социальном мире, и многие существующие подходы консультирования и терапии смотрят на эти проблемы совершенно по-разному.» [1, с.78]. Это мир взаимодействия с другими людьми. Причастность к общественной сфере, где на поведение и восприятие влияют общественные нормы, социальные соглашения, межличностные отношения, связанные с властью и подчинением.

Исследуя это измерение, мы обращаем внимание на способность и желание ребенка устанавливать контакт. Изучаем опыт отношений с взрослыми, с другими детьми, родственниками. История познания социальных учреждений включает в себя детский опыт присутствия в больницах. «В настоящее время появилось большое количество работ, направленных на изучение понимания детьми болезни, боли, лечения и госпитализации...В большинстве случаев дети воспринимают госпитализацию как наказание» [2, с.108]. Понимание ребенком своей болезни развивается в соответствии с его интеллектуальной зрелостью, что необходимо учитывать при объяснении больному его заболевания и необходимость лечения.

Социальные учреждения – это также детские сады, школы, различные формы дополнительного образования, секции. Здесь приобретает обширный опыт общения со сверстниками, появление авторитетных взрослых вне семьи. Так же впервые может происходить осознание ребенком своей болезни как отличительного признака от других, переживания и чувство стыда, отворачивания к себе.

Трудности взрослеющего ребенка в социальном мире могут существенно усилиться, если в личном мире имеются проблемы. По мнению специалистов, работающих в центре социальной реабилитации для детей с детским церебральным параличом, специального внимания заслуживает суицидальное поведение подростков и молодежи с данными заболеваниями.

ЛИЧНЫЙ МИР. «Третье измерение мира клиента, которое надо изучить, - то, где он взаимодействует с собой. ... Он охватывает все, что рассматривается как часть Я». [1, с.86] Это мир, где ребенок взаимодействует с собой. Внутренний мир включает в себя чувства, мысли, характерные черты, идеи, стремления, объекты и людей в той степени, в которой они идентифицируются как свои собственные. Личное измерение связано с личным отношением к себе,